

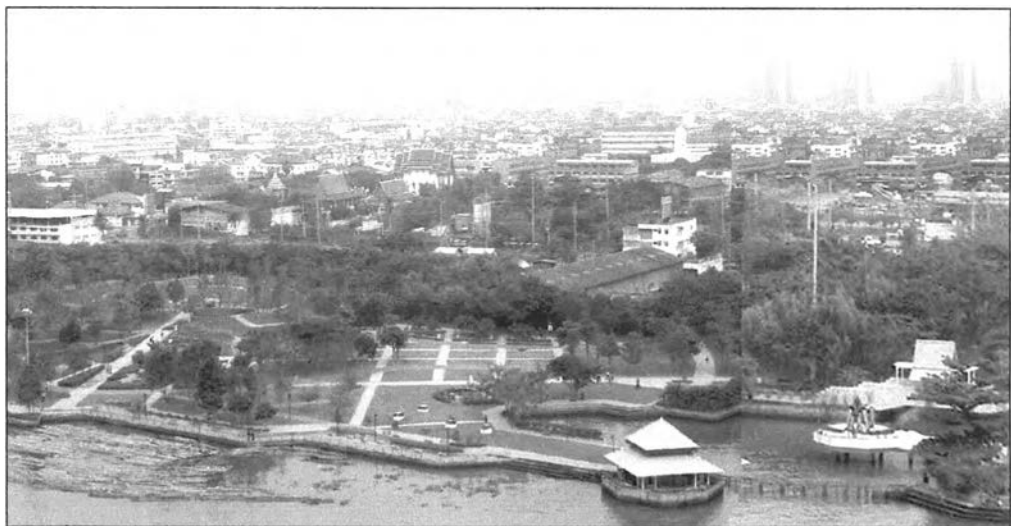
บทที่ 3

ลักษณะทางกายภาพและแนวความคิดในการออกแบบ

การศึกษาลักษณะทางกายภาพของสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ ๗ และแนวความคิดในการออกแบบของผู้ออกแบบสวนสาธารณะเพื่อให้เราทราบถึงสภาพปัจจุบันของสวนเพื่อประกอบการศึกษาและวิจัย โดยพิจารณาประเด็นต่างๆ ดังนี้

3.1. ลักษณะทางกายภาพ

- 3.1.1. ข้อมูลเบื้องต้นของสวนเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา
ที่ตั้งโครงการ ติดแม่น้ำเจ้าพระยา เชิงสะพานพระราม 9 (ฝั่งพระนคร)
ถนนพระราม 3 เขตบางคอแหลม
ขนาดพื้นที่ 29 ไร่
เวลาเปิดทำการ 5.00-20.00 น.
เปิดให้บริการ เมื่อ 14 กุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2543

ภาพที่ 3.1 แสดงภาพสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา พ.ศ. 2547

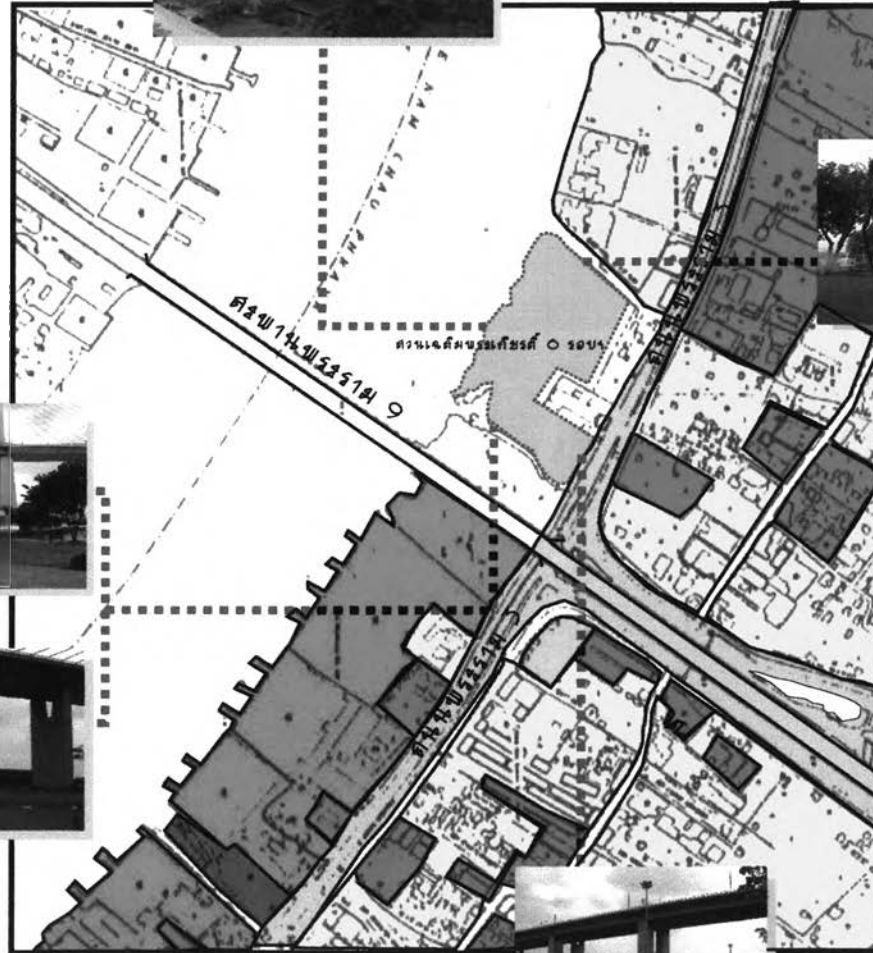
แผนผังที่ตั้งโครงการ

ทิศตะวันออก ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ทิศใต้ติดคลองระบายน้ำและบ้านพักอาศัย

ทิศเหนือติดพื้นที่ว่างใต้สะพานพระราม 9 และโรงงาน

ทิศตะวันตกติดถนนพระราม 3

- พื้นที่พักอาศัย
- พื้นที่พาณิชยกรรม
- โถงเก็บสินค้า
- โรงเรียน
- วัด

รูปที่ 3.2

แสดงผังและที่ตั้งสวนเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา

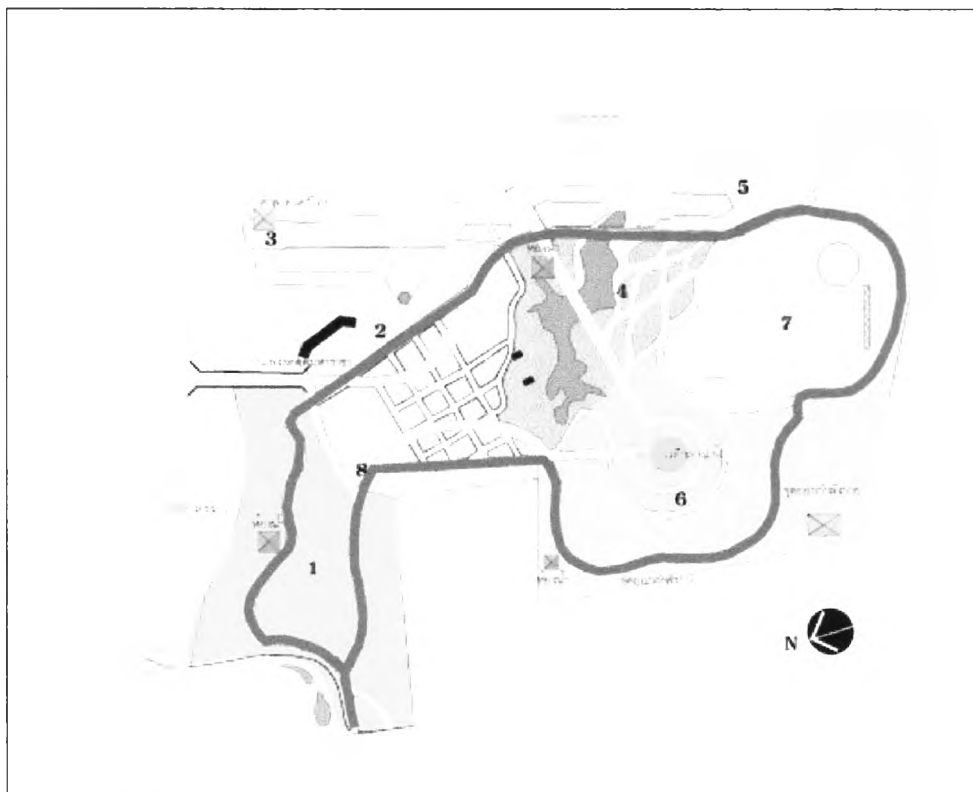
3.1.2 ลักษณะการเข้าถึงพื้นที่

การเดินทางเข้าถึงพื้นที่สวนสาธารณะ ทำได้ 3 ทาง ดังนี้

1. **รถประจำทาง** การเดินทางโดยรถประจำทาง มี 2 สายคือ สาย 89 และสาย 205 โดยมีป้ายจอดรถประจำทางด้านหน้าสวนสาธารณะ
2. **รถยนต์ส่วนตัว** การเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวสามารถนำรถมาจอดไว้บริเวณพื้นที่ว่างใต้สะพานพระราม 9
วันธรรมดา ตั้งแต่เวลา 5.00-9.00 น. และ 16.00-20.00 น.
(ถ้านอกเวลาที่กำหนดต้องจอดรถไว้บริเวณริมถนนด้านหน้าสวน)
วันเสาร์-อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 5.00-20.00 น.
3. **การเดินทางเท้า/รถจักรยาน** สามารถเดินทางมายังสวนสาธารณะได้ โดยมีฟุตบาทยาวตลอดแนว มีสะพานลอยข้ามถนน 2 จุด อยู่บริเวณทั้ง 2 ด้านของสวนระยะห่างของสะพานลอยแต่ละด้านโดยประมาณ 800 ม.

3.1.3 ลักษณะพื้นที่และการใช้ประโยชน์พื้นที่ภายในสวนสาธารณะ

ลักษณะกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในสวนสาธารณะมีความแตกต่างและหลากหลาย ซึ่งเกิดจากความต้องการของผู้ใช้ที่แตกต่างกัน เพื่อความสะดวกในการศึกษาแบ่งพื้นที่ไว้ 10 ส่วน

ภาพที่ 3.3

แสดงผังสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา

1. สนามเนินหญ้าด้านหน้าโครงการ
2. ลานด้านหน้ากำแพงสดุดีมหาราชา
3. ศาลาดนตรีไทย
4. สวนปรากฏการณ์น้ำขึ้น-น้ำลง
5. จุดชมวิวยบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา
6. เวทีแสดงกลางแจ้ง
7. สนามหญ้าด้านหลังติดแม่น้ำ
8. ทางวิ่งโดยรอบสวนสาธารณะ

จากการสำรวจการใช้งานพบว่าพื้นที่กิจกรรมต่างๆภายในสวนสาธารณะมีกลุ่มผู้ใช้และช่วงระยะเวลาการใช้ที่แตกต่างกันซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. **สนามเนินหญ้าด้านหน้าโครงการ**

ลักษณะพื้นที่ เป็นสนามหญ้าโล่ง มีเนินและร่มเงาจากต้นไม้ใหญ่

ลักษณะกิจกรรมนั่งพักผ่อนและปิกนิก

ช่วงเวลาที่นิยม ช่วง 10.00-19.00 น. .

ภาพที่ 3.4

แสดงภาพสนามหญ้าด้านหน้าถ่าย วันที่ 10 ตุลาคม 2546 เวลา 18:20

ภาพที่ 3.5 แสดงภาพริมคลองมะนาว ถ่าย วันที่ 19 ตุลาคม 2546 เวลา 13:20

2. ลานด้านหน้ากำแพงสตูดิโอทหาราชา

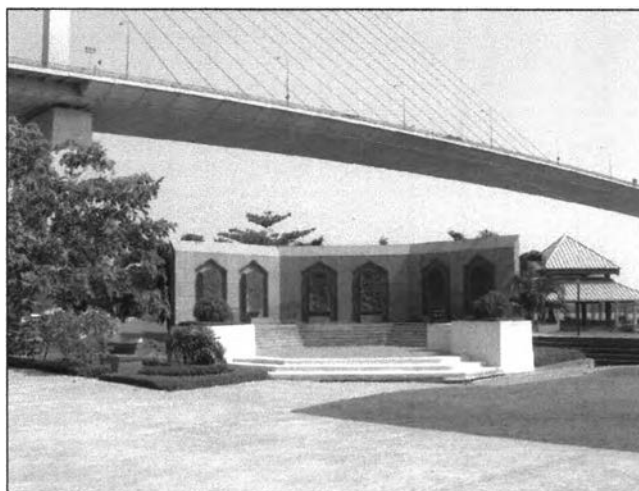
ลักษณะพื้นที่ เป็นลานโล่ง พื้นที่เป็นสนามหญ้าสลับกับพื้นที่ทางเดินคอนกรีต

ลักษณะกิจกรรมผู้ใช้งานนั่งเล่นพักผ่อนบริเวณลานโล่ง พาเด็กมาเดินเล่น

ช่วงเวลาที่นิยม 16.00-20.00 น. (ผู้ใช้หนาแน่นมากในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์)

ภาพที่ 3.6 แสดงภาพบริเวณลานสตูดิโอ ถ่าย วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2546 เวลา 16:41

ภาพที่ 3.7 แสดงภาพบริเวณกำแพงสตูดิโอ ถ่าย วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2546 เวลา 12:41

3. ศาลาดนตรีไทย

ลักษณะพื้นที่ เป็นศาลาอูยริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ลักษณะกิจกรรมสามารถนั่งพักผ่อนและชมวิวริมแม่น้ำเจ้าพระยาได้ สามารถหลบแดดหลบฝนได้

ช่วงเวลาที่นิยม ตั้งแต่ช่วงเวลา 10.00-16.00 น.

ภาพที่ 3.8 แสดงภาพศาลาริมแม่น้ำเจ้าพระยา ถ่าย วันที่ 10 ตุลาคม 2546 เวลา 18:25

4. สวนปรากฏการณ์น้ำขึ้น-น้ำลง

ลักษณะพื้นที่ เป็นบ่อน้ำที่เชื่อมกับแม่น้ำเจ้าพระยามีการปลูกพืชพรรณให้สวยงาม

ลักษณะกิจกรรมเป็นการแสดงถึงลักษณะตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นและดึงเอาลักษณะเด่นของพื้นที่มาใช้เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ใช้สวนสาธารณะ

ช่วงเวลาที่นิยม เวลา 16.00-19.00 น.

ภาพที่ 3.9 แสดงภาพสวนปรากฏการณ์ ถ่าย วันที่ 10 ตุลาคม 2546 เวลา 17:40

5. จุดชมวิบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ลักษณะพื้นที่ เป็นลานริมแม่น้ำยาวตลอดแนวพื้นที่ ลักษณะพื้นผิวเป็นพื้นคอนกรีตแข็ง มีม้านั่งเป็นจุดๆ

ลักษณะกิจกรรมเพื่อพักผ่อนและยืนชมวิบริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา

ช่วงเวลาที่นิยม ช่วงเวลา 7.00-10.00 น. และช่วงเวลา 16.00-19.00 น.

ภาพที่ 3.10 แสดงภาพจุดชมวิบริมแม่น้ำเจ้าพระยา ถ่าย วันที่ 10 ตุลาคม 2546 เวลา 17:25

ภาพที่ 3.11 แสดงภาพจุดชมวิบริมแม่น้ำเจ้าพระยา ถ่าย วันที่ 10 ตุลาคม 2546 เวลา 17:25

6. เวทีแสดงกลางแจ้ง

ลักษณะพื้นที่ เป็นลานเวทีกลางแจ้งเพื่อทำกิจกรรม

ลักษณะกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ใช้พื้นที่ เช่น แสดงคอนเสิร์ต
เต้นแอโรบิค พื้นที่โดยรอบเป็นเนินหญ้า มีไม้ใหญ่ให้ร่มเงา ลักษณะ
กิจกรรมนั่งพักผ่อนและออกกำลังกายเนื่องจากมีอุปกรณ์ในการออก
กำลังกาย เป็นจุดๆ

ช่วงเวลาที่นิยม เวลา 16.00-20.00 น. (ตามเวลาที่จัดกิจกรรม)

ภาพที่ 3.12

แสดงภาพเวทีกลางแจ้งถ่าย วันที่ 10 ตุลาคม 2546 เวลา 15:20

ภาพที่ 3.13

แสดงภาพสนามหญ้าด้านหลัง ถ่าย วันที่ 10 ตุลาคม 2546 เวลา 16:20

ภาพที่ 3.14

แสดงภาพจุดออกกำลังกาย ถ่ายวันที่ 10 ตุลาคม 2546 เวลา 16:20

7. สนามหญ้าด้านหลังติดแม่น้ำ

ลักษณะพื้นที่ เป็นสนามหญ้าโล่ง มีร่มเงาจากต้นไม้ใหญ่
ลักษณะกิจกรรมนั่งพักผ่อน

ช่วงเวลาที่นิยม เวลา 10.00-19.00 น. .

ภาพที่ 3.15 แสดงภาพสนามหญ้าด้านหลัง ถ่าย วันที่ 12 ตุลาคม 2546 เวลา 13:20

8. ทางวิ่งโดยรอบสวนสาธารณะ

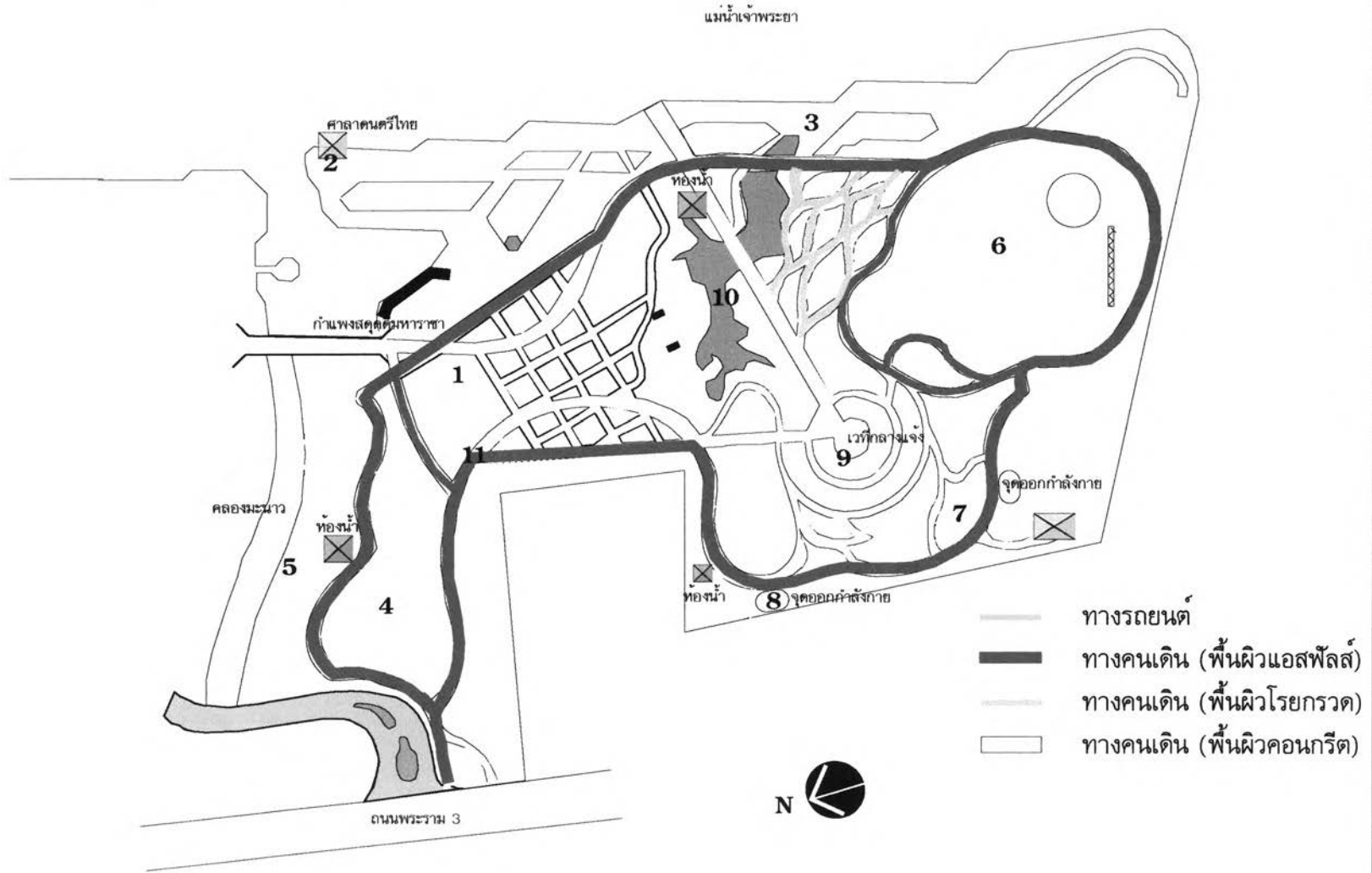
ลักษณะพื้นที่ เป็นทางวิ่งโดยรอบสวนสาธารณะ วัสดุปูพื้นเป็นแอสฟัลท์ ความกว้าง
โดยประมาณ 3.00 m. มีความยาวโดยรอบสวน

ลักษณะกิจกรรมเพื่อให้ผู้มาใช้ได้วิ่งออกกำลังกายและเดินรอบพื้นที่สวนสาธารณะเพื่อ
พักผ่อน ช่วงเวลาที่นิยมเวลา 6.00-9.00 น. และ 16.00-19.00 น. (ผู้ใช้
มาในช่วงเช้าและเย็นเพื่อออกกำลังกาย)

ภาพที่ 3.16 แสดงภาพลู่วิ่งภายในสวนสาธารณะ วันที่ 10 ตุลาคม 2546 เวลา 18:20

แผนผัง ทางสัญจรและพื้นผิว

รูปที่ 3.17 แสดงตำแหน่งทางสัญจรภายในสวน

3.1.3 ลักษณะทางสัญจร

ลักษณะการจัดทางสัญจรภายในสวนสามารถจำแนกเพื่อการศึกษาได้ เป็น 2 ส่วนคือ

1. ทางรถยนต์ เป็นทางสัญจรรอบนอกสวนสาธารณะ โดยได้แยกทางรถยนต์มาไว้ด้านนอกสวนสาธารณะเพื่อความสะดวกและปลอดภัยของผู้ใช้ ภายในสวนสาธารณะไม่อนุญาตให้นำรถยนต์และรถจักรยานเข้ามาวิ่งภายในสวนสาธารณะ (นอกจากเจ้าหน้าที่)

- ลักษณะพื้นผิวลาดแอสฟัลท์ ไปจนถึงที่จอดรถ ความกว้างของถนน โดยประมาณ 6.00 เมตร.

2. ทางคนเดินภายในสวนสาธารณะ ทางสัญจรภายในสวนสาธารณะมีหลายประเภทแตกต่างกันไป ทั้งวัสดุของพื้นผิว ขนาดพื้นที่ผิว ตามจุดประสงค์ในการใช้งานและความสวยงามของพื้นที่ โดยแบ่งได้เป็น

- ลักษณะพื้นผิวพื้นที่ผิวทางสัญจรภายในสวนสาธารณะ มี 3 ประเภทคือ

1. แอสฟัลท์ ใช้กับทางเดินรอบสวนสาธารณะเพื่อใช้ในการวิ่งออกกำลังกาย ความกว้างโดยประมาณ 3.00 เมตร

ภาพที่ 3.18

แสดงภาพลักษณะพื้นแอสฟัลท์ในสวน ถ่าย วันที่ 10 ตุลาคม

2. **คอนกรีต** ใช้ในบริเวณที่เป็นทางเชื่อมในส่วนต่างๆของสวน ภายในลานด้านหน้ากำแพงสตูดิโอหรรษา ความกว้างโดยประมาณ 2.00 เมตร.

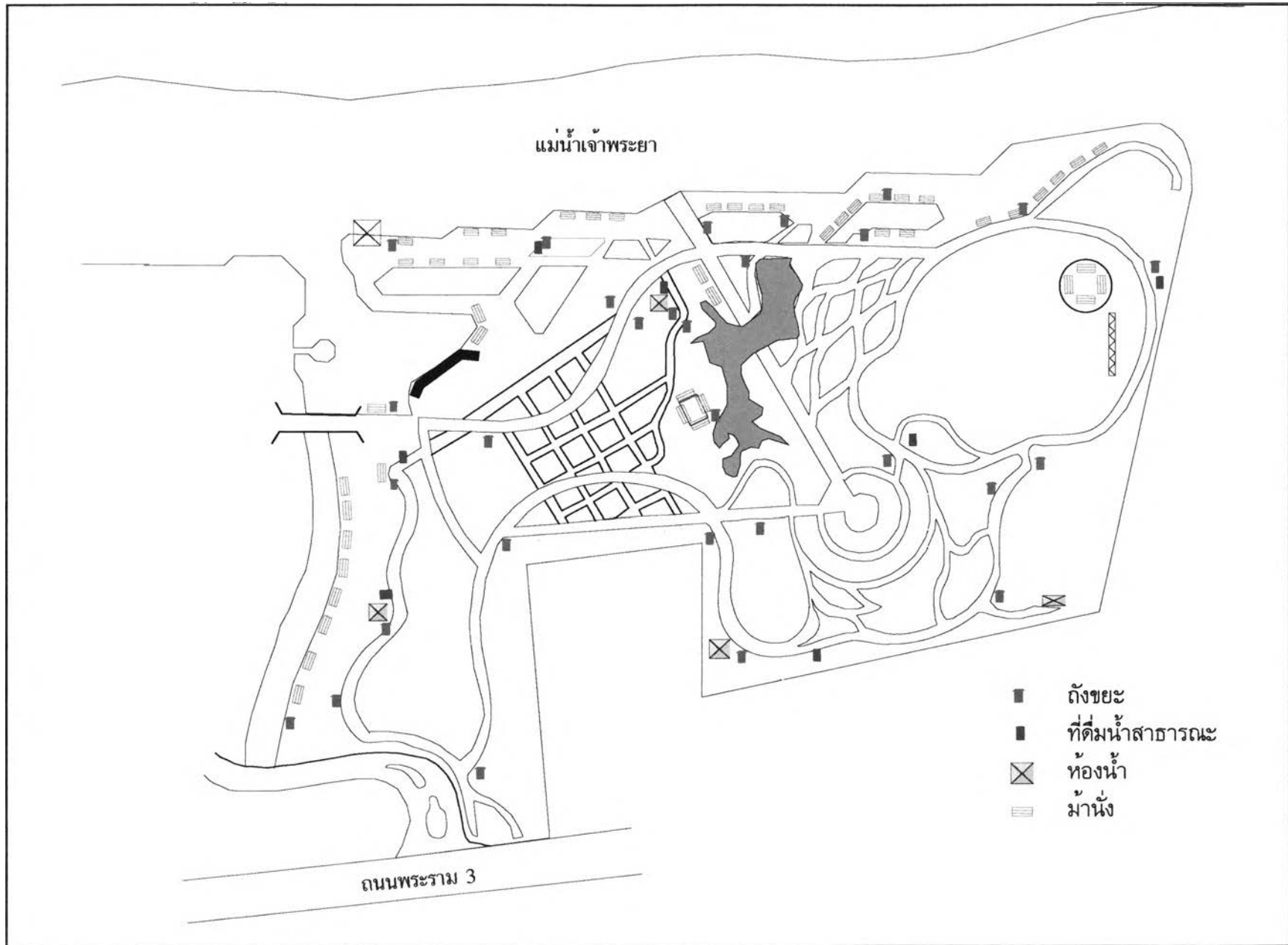

ภาพที่ 3.19 แสดงภาพพื้นคอนกรีต ถ่ายวันที่ 10 ตุลาคม

3. **พื้นหินกรวด** ใช้กรวดโรยทับลงบนพื้นดินอัดแน่นโดยไม่มีวัสดุประสาน ใช้บริเวณต่างๆภายในสวนสาธารณะ แทรกระหว่างพื้นผิวคอนกรีตและพื้นแอสฟัลต์ ความกว้างโดยประมาณ 1.50 เมตร.

ภาพที่ 3.20 แสดงภาพลักษณะพื้นกรวด ถ่าย วันที่ 10 ตุลาคม 2546

รูปที่ 3.21 แผนผังแสดงตำแหน่งอุปกรณ์สนาม

3.1.3 สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์สนาม

ภายในสวนสาธารณะได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ที่ดื่ม น้ำ สาธารณะ , ถึงขยะ, ม้านั่ง, ห้องน้ำ ในบริเวณต่างๆของสวน เพื่อให้ผู้ใช้งานสวนสาธารณะได้รับความสะดวก

1. ถึงขยะ จัดวางไว้ในตำแหน่งต่างๆโดยรอบสวนสาธารณะ โดยมีระยะห่างไม่แน่นอน กระจายโดยรอบสวน ซึ่งภายในสวนมีถึงขยะทั้งสิ้น 32 ถัง

ภาพที่ 3.22 แสดงลักษณะถึงขยะโดยรอบสวน ถ่าย วันที่ 19 ตุลาคม 2546

2. ที่ดื่ม น้ำ สาธารณะ กระจายอยู่ตามจุดต่างๆโดยรอบสวน ในบริเวณที่มีการทำกิจกรรมออกกำลังกาย ซึ่งภายในสวนมีที่ดื่ม น้ำ ทั้งสิ้น 7 จุด

ภาพที่ 3.23 แสดงภาพลักษณะที่ดื่ม น้ำ สาธารณะ ถ่าย วันที่ 19 ตุลาคม

3. ม้านั่ง ภายในสวนสาธารณะ ได้จัดม้านั่งไว้ในจุดต่างๆเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ ลักษณะม้านั่ง มี 2 แบบ

3.1. ม้านั่งคอนกรีต มีม้านั่งทั้งสิ้น 13 ตัว

ภาพที่ 3.24

แสดงภาพม้านั่ง ถ่าย วันที่ 19 ตุลาคม 2546

3.2. ม้านั่งไม้ มีม้านั่งทั้งสิ้น 34 ตัว

ภาพที่ 3.25

แสดงภาพม้านั่ง ถ่าย วันที่ 19 ตุลาคม 2546

4. ห้องน้ำ ภายในสวนสาธารณะกระจายอยู่ตามจุดต่างของสวน จำนวน 3 จุด

ภาพที่ 3.26

แสดงภาพห้องน้ำภายในสวน ถ่าย วันที่ 19 ตุลาคม 2546

3.2. แนวความคิดในการออกแบบ

การจัดสร้างสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษามีจุดเริ่มต้น มาจากความ ต้องการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระ ชนมพรรษาครบ 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 โดยการทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้มอบที่ดินบริเวณใต้ สะพานพระราม 9 เพื่อการก่อสร้างสวนสาธารณะ กรุงเทพมหานครโดยสำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม จึงมอบหมายให้บริษัท Landscape Architects 49 จำกัด เป็นผู้ออกแบบ โดย ทางกรุงเทพมหานครมีนโยบายในการสร้างพื้นที่ว่าง เพื่อการพักผ่อนสำหรับประชาชนในละแวกให้มาใช้ พื้นที่เพื่อการพักผ่อน ออกกำลังกายและทำกิจกรรมต่างๆ และเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว พื้นที่นี้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เนื่องจากเป็นพื้นที่ริมน้ำพื้นที่แรกๆ ที่นำมาสร้างสวนสาธารณะ กรุงเทพมหานครจึงต้องการให้สวนสาธารณะนี้ นำลักษณะความเป็นพื้นที่ริมน้ำมาใช้ (สัมภาษณ์ สมยศ โคตรพงศ์, นายช่างโยธา 5, 4 กรกฎาคม 2546)

ในการออกแบบสวนสาธารณะแห่งนี้ สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม ได้มอบ แนวทางในการออกแบบให้กับบริษัท Landscape Architects 49 จำกัด ว่าต้องการพื้นที่เพื่อการพักผ่อน ออกกำลังกายสำหรับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ และเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ออกแบบจึงได้วางแนวทางในการออกแบบสวนสาธารณะแห่งนี้โดยดังนี้ (สัมภาษณ์ ปรีดาพนธ์ บัณฑิตยานนท์, 29 กรกฎาคม 2546)

3.2.1. การเข้าถึงพื้นที่

ในการออกแบบได้เตรียมการเข้าถึงพื้นที่สวนสาธารณะให้แยกทางเข้าระหว่างทาง รถยนต์และทางเดินเท้าเป็นคนละส่วน โดยมีประตูทางเข้า 2 ทาง คือจากพื้นที่ด้านหน้าติดถนนสาธุ ประดิษฐ์และอีกทางเป็นทางเข้าจากผู้ที่มาโดยรถส่วนตัวเข้าทางด้านข้างของสวนสาธารณะติดคลอง มะนาว แต่ในการก่อสร้างจริงด้วยแนวนโยบายด้านงบประมาณ และการแบ่งระยะการก่อสร้างทาง กรุงเทพมหานครจึงได้ตัดส่วนที่จอดรถของพื้นที่สวนสาธารณะออก ผู้ใช้จึงต้องจอดรถบริเวณใต้สะพาน พระราม 9 โดยไม่มีการสร้างพื้นที่สำหรับจอดรถ ทางเดินภายในสวนมีการวางแนวทางเดินโดยรอบเพื่อใช้ ในการออกกำลังกาย ลักษณะพื้นที่ผิวที่ใช้พยายามให้สอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยในส่วนต่างๆ

ผู้ออกแบบได้จัดเตรียมการเข้าถึงสวนไว้ 2 ทาง โดยแยกจากลักษณะการมาใช้ สวนสาธารณะของผู้ใช้ ดังนี้

1. **ทางรถยนต์** โดยผู้เข้ามาโดยการขับรถส่วนตัวหรือมอเตอร์ไซด์ มาจอดไว้บริเวณที่จอดรถใต้สะพานพระราม9 และเข้าทางด้านข้างของสวนสาธารณะ

ภาพที่ 3.27 แสดงภาพทางเข้าด้านข้างสวน ถ่าย วันที่ 19 ตุลาคม 2546

ภาพที่ 3.28 แสดงภาพทางเข้าโดยรถยนต์ ถ่าย วันที่ 19 ตุลาคม 2546

2. **ทางเท้า** โดยผู้เข้ามาโดยการเดินเท้ามาสวนหรือโดยรถประจำทาง เข้าทางด้านหน้าของสวนสาธารณะ (ในช่วงกลางวันของวันธรรมดาอาจมีผู้ใช้เป็นที่จอดรถจักรยาน/มอเตอร์ไซด์)

ภาพที่ 3.29 แสดงภาพทางเข้า โดยทางเท้าด้านหน้าสวน ถ่าย วันที่ 19 ตุลาคม 2546

3.2.2. การใช้ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่

โดยศึกษาถึงลักษณะพื้นที่โดยรวม ลักษณะตามธรรมชาติ, พรรณไม้เดิม, แหล่งน้ำ สภาพพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ริมน้ำที่ใช้ในการสร้างสวน ผู้ออกแบบจึงได้ดึงลักษณะเด่นทางกายภาพของพื้นที่มาใช้ประโยชน์ ได้แก่ความเป็นธรรมชาติริมน้ำ มุมมองที่สามารถชมพระอาทิตย์ตกได้ และการสร้างสวนให้มีลักษณะที่สูงต่ำไม่เท่ากัน เพื่อให้เกิดความรู้สึกว่าอยู่ริมน้ำมีน้ำกัดเซาะพื้นที่ ความสูงต่ำของพื้นที่ช่วยในเรื่องของมุมมอง ที่สามารถทำให้เกิดความเป็นส่วนตัวไม่รู้สึกรอเวลาใช้พื้นที่ สามารถช่วยในเรื่องการระบายน้ำในสวนได้ ซึ่งแตกต่างกับสวนสาธารณะที่อื่นๆ ที่มีความราบเรียบของพื้นที่มากกว่า นอกจากนี้ยังนำลักษณะปรากฏการณ์น้ำขึ้น-ลง มาใช้ในการแสดงความรู้ในเรื่องธรรมชาติ (ระบบนิเวศน์พื้นที่)

3.2.3. รูปแบบสวนสาธารณะ

ลักษณะรูปแบบภายในสวนสาธารณะที่เกิดขึ้นทางผู้ออกแบบต้องการให้มีมุมมองที่แตกต่างกันภายในสวน เมื่อเดินจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่งภาพที่มองเห็นลักษณะมุมมองที่เปลี่ยนไปและค่อยๆขยายให้เห็นถึงสภาพสวนมากขึ้นๆ เป็นลักษณะการออกแบบที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์และรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผู้ออกแบบเพื่อให้เกิดความสวยงามและประโยชน์ใช้สอยในพื้นที่บริเวณนั้นๆ แต่เป็นประสบการณ์ทางอ้อมที่ผู้สัมผัสต้องรับรู้เอง การแบ่งพื้นที่ (Space) ตามความหลากหลายของกิจกรรมโดยคำนึงถึงการใช้สอยของผู้ใช้ เพื่อให้ได้พื้นที่ที่เป็นสัดส่วนและไม่รบกวนซึ่งกันและกัน ในบางส่วนของสวนได้ออกแบบให้เป็นสวนแห่งการเรียนรู้ (Educational) โดยได้แยกเป็นส่วนๆ ดังนี้

- ระบบนิเวศน์ ซึ่งได้ออกแบบเป็นลักษณะสวนปรากฏการณ์ธรรมชาติ
แสดงลักษณะการขึ้น-ลงของน้ำโดยเชื่อมต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยา

ภาพที่ 3.30

แสดงภาพสวนปรากฏการณ์ธรรมชาติ ถ่าย วันที่ 19 ตุลาคม 2546

- **พรรณไม้เดิม** โดยได้คงไม้เดิมตามธรรมชาติไว้ซึ่งได้แก่ไม้จำพวกกริมน้ำ เหงือกปลาหมอ, ต้นลำภู, ไทร แต่ภายหลังทางกรุงเทพมหานครได้ปรับเปลี่ยนพันธุ์ไม้เพื่อการดูแลรักษา

ภาพที่ 3.31 แสดงภาพพันธุ์ไม้เดิม ต้นไทร ถ่าย วันที่ 19 ตุลาคม 2546

- **กำแพงสะท้อนเสียง** ซึ่งได้ออกแบบเป็นลักษณะประติมากรรมกำแพงสะท้อนเสียง

ภาพที่ 3.32 แสดงภาพสวนกำแพงสะท้อนเสียง ถ่าย วันที่ 19 ตุลาคม 2546

3.2.4. ลักษณะกิจกรรม

ทางผู้ออกแบบได้จัดเตรียมพื้นที่ในการทำกิจกรรมโดยจัดทำเป็นพื้นที่เฉพาะในการทำกิจกรรมต่างๆเช่น ทางวิ่งรอบสนามเพื่อออกกำลังกาย เวทีแสดงกลางแจ้ง จุดออกกำลังกายพร้อมอุปกรณ์ในการออกกำลังกาย และพื้นที่อนุประสงค์ เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดกิจกรรมที่หลากหลายตามความพอใจของผู้ใช้สวน เช่น พื้นที่รมน้ำเพื่อนั่งชมวิวและจัดกลุ่มออกกำลังกาย สนามหญ้าเพื่อการนั่งพักผ่อนและสังสรรค์ ลานน้ำพุเฉลิมพระเกียรติ ส่วนแสดง ปรางค์การณัธรรมชาติน้ำขึ้น-น้ำลง เป็นต้น

3.2.5. วัสดุและพืชพรรณไม้

ลักษณะพืชพรรณที่เลือกใช้ภายในสวนสาธารณะนี้ทางผู้ออกแบบได้วางโครงเรื่องมาจากลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ริมน้ำพืชพรรณที่ใช้จึงเลือกใช้พันธุ์ไม้เดิมในพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะเป็นพืชที่ขึ้นอยู่ริมน้ำ เช่นต้นเหียงอกปลาหมอ, ต้นลำภู ลักษณะทรงพุ่มที่สามารถบดบังอาคารและมุมมองที่ไม่สวยงามได้ และมีกลิ่นหอมเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีภายในสวน ลักษณะที่โดดเด่นเป็นป่าตามธรรมชาติ แต่มาภายหลังทางกรุงเทพมหานครเข้ามาดูแลและเปลี่ยนพืชพรรณไม้เพื่อการดูแลรักษาที่ง่ายและปลอดภัย

3.2.6. การดูแลรักษาและความปลอดภัย

ทางผู้ออกแบบได้ออกแบบให้สวนสาธารณะไม่มีจุดที่ก่อให้เกิดอาชญากรรม โดยพยายามให้เกิดความโล่งสามารถมองเห็นสภาพโดยรอบพื้นที่ได้ มีทางเข้าออกที่สามารถควบคุมได้ 2 ทาง มียามรักษาความปลอดภัย มีแสงสว่างในตอนกลางคืน การดูแลรักษาพืชพรรณโดยการเลือกใช้พืชที่มีความคงทน ดูแลรักษาง่าย

ในการออกแบบสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบฯ ทางผู้ออกแบบได้ทำการออกแบบโดยมีสำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม ของกรุงเทพมหานครเป็นผู้ตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้แบบที่ได้มาตรงตามนโยบายและงบประมาณที่ตั้งไว้ ในบางกรณีทำให้ส่วนต่างๆ ที่มีในการออกแบบขั้นต้น บางส่วนนั้นไม่อาจสร้างได้เนื่องจากกรณีต่างๆ ในที่นี้การออกแบบในขั้นต้นได้มีการจัดทำพื้นที่จอดรถและลานกีฬาไว้ในส่วนใต้ทางด่วนแต่ในการก่อสร้างนั้นมิได้ทำให้ส่วนนี้ น้ำพุเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ 9 ได้ทำการก่อสร้างไม่สมบูรณ์ครบตามที่ได้ออกแบบไว้ ลักษณะพืชพรรณที่เลือกใช้ภายในสวนได้มีการเปลี่ยนเพื่อความเหมาะสมในเรื่องความปลอดภัยของผู้ใช้สวนและการดูแลรักษา

3.2.7. ข้อจำกัดในการออกแบบ

ในการออกแบบสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบฯ ทางผู้ออกแบบได้ออกแบบภายใต้แนวนโยบายและข้อกำหนดของเจ้าของโครงการ ทั้งนี้จึงอาจทำให้การออกแบบมีข้อจำกัดบางประการที่ผู้ออกแบบและเจ้าของโครงการมีความเห็นไม่ตรงกันทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนแบบในบางจุดบางบริเวณ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรูปแบบสวนสาธารณะเนื่องจากแนวความคิดของผู้ออกแบบไม่สามารถสื่อออกมาได้อย่างเต็มที่ อาจทำให้ผู้ใช้ไม่สามารถเข้าใจในแนวความคิดของผู้ออกแบบได้อย่างชัดเจน ดังเช่นในบริเวณสวนปรากฏการณ์ธรรมชาติเดิมการออกแบบได้ใช้พรรณไม้ที่ขึ้นริมน้ำปลูกในบริเวณแต่อาจเนื่องมาจากความเหมาะสมด้านความสวยงามและการดูแลรักษาจึงได้มีการปรับเปลี่ยน

พรรณไม้ที่ใช้ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ความหมายของผู้ออกแบบต่อผู้ใช้สวนที่ไม่สามารถสื่อออกมาได้อย่างเต็มที่

ทั้งในด้านการก่อสร้างอาจมีข้อจำกัดบางประการทั้งในเรื่องงบประมาณค่าก่อสร้างที่อาจมีการตัดทอนบางสิ่งออกเพื่อให้อยู่ในงบประมาณที่สามารถสร้างได้และในด้านการก่อสร้างข้อจำกัดและวิธีที่เลือกใช้ในการก่อสร้างอาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อรูปแบบสวนสาธารณะ เช่นบริเวณที่จอดรถใต้สะพานพระราม9 และลานกีฬา ที่มีการปรับเปลี่ยนเนื่องจากงบประมาณและสถานที่ไม่อำนวยทำให้ไม่สามารถสร้างที่จอดรถและลานกีฬาภายในบริเวณได้

ทั้งในด้านของระยะเวลาในการออกแบบ เจ้าของโครงการให้ระยะเวลาในการออกแบบที่สั้นเกินไปทำให้ผู้ออกแบบไม่สามารถเก็บข้อมูลของผู้ใช้ภายในรัศมีการให้บริการได้อย่างครบถ้วน อาจทำไม่ตรงตามความต้องการบางประการของผู้ใช้สวน ทั้งในด้านของกลุ่มผู้ใช้ ลักษณะกิจกรรม รูปแบบของสวนสาธารณะที่พึงพอใจ